

2. Ахметшина Л. М. Аренда земли по российскому законодательству : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Гражданское право; Предпринимательское право; Семейное право; Международное частное право» / Л. М. Ахметшина. — Казань, 2002. — 25 с.

3. Луць В. Проблемні питання становлення ринку земель в Україні / В. Луць, П. Лапчук, Т. Попович // Юридична Україна. — 2010. — № 1. — С. 68–71.

4. Спасибо-Фатеева І. В. Відчуження права оренди / І. В. Спасибо-Фатеева // Вісник Академії правових наук України. — 2010. — № 4. — С. 118–127.

5. Богачов С. Конкурентні засади набуття прав на землю / С. Богачов, О. Таран // Землевпорядний вісник. — 2009. — № 2. — С. 52–53.

6. Комарова О. С. Окремі проблемні аспекти порядку залучення земельних ділянок комунальної форми власності в господарський обіг / О. С. Комарова // Економіка та право. — 2010. — № 3 (28). — С. 132–135.

7. Фелів О. Оренда землі згідно із законодавчими змінами від 16 вересня 2008 р. / О. Фелів // Юридичний журнал. — 2009. — № 2. — С. 97–99.

8. Суханов Е. А. Вещные права в новом Земельном кодексе России / Е. А. Суханов // Экологическое право. — 2003. — № 1. — С. 50–53.

9. Про затвердження порядків ведення Поземельної книги і Книги записів про державну реєстрацію державних актів на право власності на земельну ділянку та на право постійного користування земельною ділянкою, договорів оренди землі : Постанова Кабінету Міністрів України від 09.09.2009 р. № 1021 // Офіційний вісник України. — 2009. — № 75. — Ст. 2557.

10. Кисіль В. Окремі публічно-правові аспекти реєстрації прав на земельну ділянку / В. Кисіль // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 1. — С. 41–43.

11. Про заходи щодо створення єдиної системи державної реєстрації земельних ділянок, нерухомого майна та прав на них у складі державного земельного кадастру : Указ Президента України від 17.02.2003 р. № 134/2003 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

12. Про створення єдиної системи державної реєстрації земельних ділянок, нерухомого майна та прав на них у складі державного земельного кадастру : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2003 р. // Офіційний вісник України. — 2003. — № 30. — Ст. 1532.

13. Догадина Т. И. Место государственного кадастра объектов недвижимости в системе земельно-имущественных отношений / Т. И. Догадина // Формирование и проблемы развития государственного кадастра объектов недвижимости : сб. матер. III Всероссийской науч.-практ. конф. (декабрь, 2007) / под ред. С. А. Гальченко, Ю. В. Лыжина и др. — Пенза, 2007. — 356 с.

14. Тимошук О. Незахищене право власності, або продаж нерухомості по-українськи / О. Тимошук // Юридичний вісник України. — 2011. — 12–18 берез. (№ 11). — С. 11.

15. Филоненко С. О государственной регистрации права пользования недвижимым имуществом / С. О. Филоненко // Юридическая практика. — 2011. — 8 марта (№ 10). — С. 12.

Надійшла до редакції 02.09.2011 р.

УДК 338.22

І. М. Ямкова,

*здобувач,
Інститут економіко-правових
досліджень НАН України,
м. Донецьк*

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДЯН

Перехід до ринкових умов господарювання в Україні з особливою гостротою поставив питання про роль і місце держави в економічних процесах, особливо в регулюванні та підтримці малого підприємництва, до суб'єктів якого відносяться громадяни-підприємці. Необхідність державної підтримки

підприємницької діяльності громадян зумовлюється тим, що громадяни-підприємці є найбільш вразливими до таких несприятливих факторів, як невизначеність економічної стратегії, податковий тягар, свавілля корумпованих службовців, інфляційний тиск, конкуренція суб'єктів крупного бізнесу тощо.

© І. М. Ямкова, 2011

Державна підтримка суб'єктів малого підприємництва була предметом дослідження багатьох науковців у сфері економіки і права. Зокрема, З. С. Варналій [1], В. І. Ляшенко [2], Т. В. Некрасова [3], І. В. Труш [4] та інші проаналізували окремі правові аспекти державної підтримки малого підприємництва. Однак дослідження правового забезпечення державної підтримки громадян-підприємців як суб'єктів малого підприємництва залишилися поза увагою вчених.

Мета статті — дослідження змісту та основних напрямів державної підтримки діяльності громадян-підприємців як суб'єктів малого підприємництва в Україні, виявлення недоліків існуючої системи підтримки і надання пропозицій щодо вдосконалення законодавства у цій сфері. Її новизна полягає у визначенні особливостей державної підтримки підприємницької діяльності громадян. Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання наступних завдань:

аналіз визначення державної підтримки малого підприємництва та надання власного визначення поняття державної підтримки громадян-підприємців;

дослідження функцій та напрямів державної політики щодо підтримки підприємницької діяльності громадян;

порівняльний аналіз національного і закордонного законодавства у сфері підтримки малого підприємництва.

Державна підтримка підприємницької діяльності громадян передбачена Законом України «Про державну підтримку суб'єктів малого підприємництва», оскільки ст. 1 даного закону відносить фізичних осіб-підприємців до суб'єктів малого підприємництва [5]. Відповідно до реалізації основних напрямів державної підтримки малого підприємництва, визначених ст. 5 зазначеного закону, в Україні функціонує розгалужена інфраструктура підтримки малого підприємництва. Станом на 01.01.2011 р. у регіонах консультативну та фінансову допомогу малому підприємству надавали 69 бізнес-інкубаторів, 438 бізнес-центрів, 243 фонди підтримки підприємництва, 659 кредитних спілок, 457 страхових організацій, 760 лізингових центрів, 2973 громадські об'єднання суб'єктів підприємництва, 2254 аудиторські фірми і приватних аудиторів, 2988 інвестиційних та інноваційних фондів і компаній, 3168 інформаційно-консультативних установ [6].

З. С. Варналій визначає державну політику підтримки малого підприємництва як сукупність (комплекс) пріоритетних рішень, які визначають основні напрями і форми правового, економічного й організаційного сприяння розвитку малого підприємництва з урахуванням інтересів держави та суб'єктів господарювання. Під державною підтримкою він розуміє, з одного боку, державне регулюван-

ня цього сектора економіки, що передбачає насамперед свідоме формування державними структурами правових, економічних і організаційних умов становлення й розвитку малого підприємництва, а, з іншого боку, — створення стимулів, використання матеріальних і фінансових ресурсів, які залучаються у сферу малого підприємництва на пільгових засадах або безоплатно [1].

Система державного регулювання та підтримки малого підприємництва — це система економічного, правового, соціального та організаційного забезпечення державою середовища, щодо ефективного та стабільного розвитку малого підприємництва [2, с. 34].

Т. В. Некрасова присвятила своє дослідження такому засобу державного регулювання, як державна допомога суб'єктам господарювання, визначивши її як фінансове, організаційне та інше сприяння, що здійснюється по відношенню до суб'єктів господарювання спеціально уповноваженими органами державної влади або місцевого самоврядування з метою досягнення відповідних економічних і соціальних цілей, а також забезпечення сталого розвитку економічної та/або соціальної сфери [3, с. 28].

За визначенням І. В. Труша, державна підтримка малого підприємництва — це напрями діяльності органів державної влади щодо покращення умов реалізації права людини на підприємницьку діяльність, гарантованого чинним законодавством, створення політичних, правових, економічних, соціальних, інформаційних та інших умов для його існування та розвитку [4, с. 8].

Аналізуючи вищенаведені визначення, можна запропонувати власне визначення державної підтримки громадян-підприємців, як комплекс економічних, організаційних і правових заходів, здійснюваних органами підтримки малого підприємництва відповідно до основних напрямів державної підтримки малого підприємництва та Національної Програми сприяння розвитку малого підприємництва з метою встановлення сприятливих умов для здійснення громадянами підприємницької діяльності з урахуванням інтересів держави та інших суб'єктів господарювання.

Відповідно до наведеного вище визначення можна дійти висновку, що державна підтримка діяльності громадян-підприємців реалізується у двох функціях — економічній і організаційно-правовій. Економічна виявляється в забезпеченні громадян-підприємців певними матеріально-технічними ресурсами. Зокрема, надання земельних ділянок, об'єктів державного і комунального майна, цільових кредитів та інших видів допомоги (цільових субсидій, податкових пільг тощо) з метою створення сприятливих економічних умов для реалізації громадянами конституційного права на підприємниць-

ку діяльність. Реалізація організаційно-правової функції передбачає наведення елементарного порядку в зовнішньому середовищі малого підприємництва, що зумовлюється наявністю відповідної правової бази щодо організації діяльності органів управління підприємницькою сферою, обмеження адміністративних бар'єрів, захисту громадян-підприємців від втручання в їхню діяльність органів державної влади і місцевого самоврядування.

Сутність державної підтримки громадян-підприємців зводиться до розробки конкретних заходів переважно за наступними напрямками, які знайшли своє відображення в Національній програмі сприяння розвитку малого підприємництва [7]:

по-перше, вдосконалення нормативно-правової бази у сфері підприємницької діяльності громадян, так як правове забезпечення діяльності громадян-підприємців залишається надто складним і розгалуженим. Удосконалення законодавчої бази повинно забезпечити стабільну нормативно-правову основу для ефективного розвитку підприємницької діяльності. На погляд автора, цей процес має завершитися прийняттям спеціального закону, який би визначив правовий статус громадян-підприємців як суб'єктів господарювання;

по-друге, формування єдиної державної регуляторної політики у сфері підприємницької діяльності, яка має на меті істотне вдосконалення правового регулювання господарських і адміністративних відносин між регуляторними органами і громадянами-підприємцями. Заходи щодо реалізації цього напрямку повинні включити безпосередню участь громадян у дорадчих органах при місцевих органах виконавчої влади або місцевого самоврядування, обов'язкове залучення їх до проведення громадських слухань, круглих столів з обговорення проєктів регуляторних актів;

по-третє, активізація фінансово-кредитної та інвестиційної підтримки діяльності громадян-підприємців, тому що ситуація з фінансуванням малого підприємництва, вимагає невідкладної побудови небанківського фінансово-кредитного сектора, спрямованого виключно на підтримку діяльності громадян-підприємців, враховуючи, що особливого рисом сучасної системи державної підтримки малого підприємництва в Україні є дисбаланс між величезною кількістю суб'єктів малого підприємництва, які потребують державної підтримки, і практичною можливістю її отримання. Тому потенціалом підвищення ефективності державної підтримки громадян-підприємців, як вважають деякі науковці, має стати переорієнтація бюджетних коштів із дискретних заходів фінансово-кредитної підтримки на надання масової організаційної, інноваційної та консультаційної допомоги [2, с. 39]. Зокрема, сприяння участі підприємців у проведенні різноманітних презентацій,

інвестиційних бізнес-проєктів, конференцій, засідань «круглих столів», що спрямовані на стимулювання співпраці підприємців з Регіональними, Всеукраїнським фондами підтримки малого підприємництва в наданні на конкурсній основі фінансової допомоги суб'єктам підприємництва, у тому числі на часткове відшкодування відсоткових ставок за кредитами, залученими для реалізації інвестиційних проєктів; або короткострокове мікрокредитування під мінімальний відсоток чи часткову компенсацію витрат на придбання основних засобів або орендної плати за виробничі приміщення підприємцями, які започатковують бізнес;

по-четверте, сприяння створенню інфраструктури розвитку малого підприємництва, що має на меті утворення бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів регіональних і місцевих фондів підтримки підприємництва, кредитних спілок, страхових організацій, лізингових центрів, громадських об'єднань суб'єктів підприємництва, інвестиційних та інноваційних фондів, а також інших інформаційно-консультативних установ;

по-п'яте, впровадження регіональної політики сприяння розвитку малого підприємництва, що вимагає від місцевих органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування вжиття конкретних практичних заходів щодо створення та підтримки сприятливого середовища для діяльності суб'єктів малого підприємництва. Наприклад, затвердження і виконання регіональних і місцевих Програм підтримки громадян-підприємців на регіональному рівні.

Аналіз світового досвіду свідчить, що сприяння та підтримка малого підприємництва є самостійною складовою державної економічної політики в багатьох країнах. Тому існують спеціальні державні (урядові) органи управління (координації) та підтримки малого бізнесу. Наприклад: у Канаді — Міністерство у справах малого бізнесу; в Японії — Національна адміністрація малого бізнесу; в Росії — Державний комітет Російської Федерації з підтримки та розвитку малого підприємництва; у США — Адміністрація малого бізнесу; в Бельгії, Люксембурзі — Міністерство середнього класу; у ФРН, Франції, Італії — підрозділи (департаменти) міністерств економіки, промисловості або торгівлі. Поряд із центральними органами місцеві органи влади (штатів, земель, муніципалітетів) надають всебічну підтримку суб'єктам малого підприємництва [1].

У Російській Федерації, Республіки Білорусь та інших колишніх республіках СРСР також існують державні програми підтримки суб'єктів малого підприємництва, які розроблені на підставі відповідних законів, зокрема, Федерального закону «Про розвиток малого і середнього підприємництва в Російській Федерації» [8], Закону Республіки Білорусь «Про державну підтримку малого підприємництва».

тва в Республіці Білорусь» [9]. Якщо аналізувати норми цих законів, то можна говорити як про спільні риси, так і про відмінності. Так, до спільних рис відносяться: по-перше, наявність однакових державних центральних органів управління загальної компетенції — в особі уряду, і спеціальної компетенції, до яких відносяться органи, що безпосередньо здійснюють повноваження щодо регулювання й підтримки підприємницької сфери. По-друге, наявність єдиної державної програми щодо розвитку і підтримки суб'єктів малого підприємництва, а також розроблених відповідно до неї регіональних програм підтримки малого підприємництва. Для фінансування заходів, передбачених цими програмами, утворюються відповідні фонди, кошти яких формуються за рахунок державного та місцевих бюджетів, кредитних ресурсів, коштів, одержаних від приватизації державного та відчуження комунального майна, добровільних внесків фізичних і юридичних осіб.

До відмінностей можна віднести наявність тільки в російському законодавстві легального визначення поняття державної підтримки підприємництва. Зокрема, ст. 1 Федерального Закону «Про розвиток малого і середнього підприємництва» містить, що державна підтримка малого і середнього підприємництва — це діяльність органів державної влади Російської Федерації, органів державної влади суб'єктів Російської Федерації, органів місцевого самоврядування й функціонування інфраструктури підтримки суб'єктів малого і середнього підприємництва, які спрямовані на реалізацію заходів, передбачених федеральними програмами розвитку суб'єктів малого і середнього підприємництва, регіональними програмами розвитку суб'єктів малого і середнього підприємництва та муніципальними програмами розвитку суб'єктів малого і середнього підприємництва [8]. Також у Російській Федерації, відповідно до ст. 8 Федерального Закону «Про розвиток малого і середнього підприємництва», передбачено ведення спеціальних Реєстрів суб'єктів малого і середнього підприємництва, які отримують державну підтримку, при цьому інформація з них є відкритою для фізичних і юридичних осіб [8].

Щодо України, то відповідно до ст. 6 Закону України «Про підтримку малого підприємництва» державну підтримку малого підприємництва здійснюють Кабінет Міністрів України як центральний орган виконавчої влади та інші центральні органи виконавчої влади. На сьогоднішній день це Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, яке стало правонаступником: Міністерства економіки України; Державного комітету з питань регуляторної політики та підтримки підприємства, Міністерства промислової політики України в частині формування та реалізації промислової по-

літики; Державної служби технічного регулювання України відповідно до Указу Президента України від 31.05.2011 р. № 634/2011 р. [10]. Цим же указом було затверджено Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [10].

Аналізуючи стан діяльності громадян-підприємців на прикладі м. Горлівка Донецької області, можна констатувати, що в місті з 2001 р. працює Горлівський міський фонд підтримки малого підприємництва (далі — Міський фонд). Щороку відповідальні особи Міського фонду та місцевого самоврядування звітують перед депутатами міської ради щодо виконання Міської програми сприяння розвитку малого підприємництва. За десять років існування Міським фондом підтримки надавалася як консультаційна, так і організаційно-фінансова допомога майбутнім підприємцям. Завдяки співпраці Міського фонду з місцевими органами виконавчої влади та місцевого самоврядування для підприємців були проведені навчальні тренінги та семінари щодо нововведень Податкового кодексу України. Громадяни-підприємці приймають участь у громадських слуханнях щодо обговорення регуляторних актів на конференціях і презентаціях бізнес-проектів. Підприємці міста не тільки не припинили свою діяльність у період економічно-фінансової кризи, а навпаки, їх кількість збільшується, що сприяє виконанню соціально-економічної програми розвитку міста, поповненню місцевого бюджету та поліпшенню ситуації з працевлаштуванням.

За результатами звіту можна констатувати, що у 2010 р. завершилася реалізація Програми підтримки малого підприємництва на 2009–2010 роки, (затвердженої рішенням міської ради від 19.12.2008 р. № V/41–23) і у сфері розвитку малого бізнесу відбулися певні зміни [11].

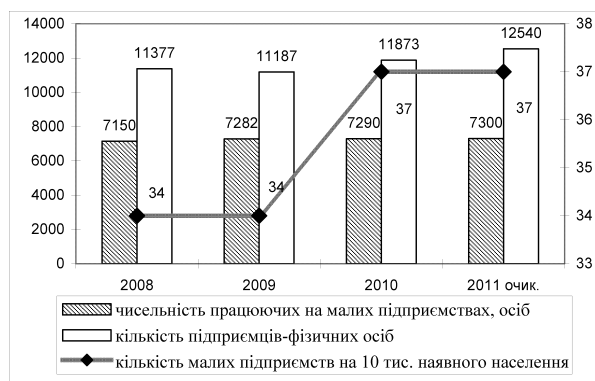

Рис. 1. Порівняльна характеристика динаміки чисельності зайнятих у малому бізнесі в м. Горлівка Донецької області

Якщо у 2009 р. спостерігався деякий спад, то на кінець 2010 р. в місті кількість підприємств малого бізнесу на 10 тис. осіб наявного населення складає

37 одиниць, чисельність фізичних осіб-підприємців складає 11873, що на 6,1 % більше, ніж у 2009 р. і на 8,8 % більше, ніж у 2009 р.

Чисельність зайнятих у малому бізнесі складає понад 19,2 тис. осіб, у тому числі чисельність працюючих на малих підприємствах буде становити 7290 осіб, фізичних осіб-підприємців — 11873. На 25 % зросла заробітна плата працівників малих підприємств, вона складає 1126 грн. Але цей показник залишається майже вдвічі нижчим ніж в цілому по місту.

На реалізацію заходів Програми профінансовано в розмірі 4151,2 тис. грн, у тому числі 251,2 тис. грн з коштів міського бюджету та 3900 тис. грн коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття.

Відповідно до рішення Горлівської міської Ради від 24.12.2010 р. № VI/ 2—15 була затверджена Програма підтримки малого підприємництва в місті Горлівка на 2011—2012 роки [11], головною метою якої стало забезпечення збільшення питомої ваги сектора малого та середнього бізнесу та посилення його економічного становища шляхом консолідування зусиль органів державної влади, місцевого самоврядування та підприємницької громадськості, стимулювання притоку інвестицій в інноваційну діяльність суб'єктів малого підприємництва, створення правових, організаційних, інформаційних, фінансових умов для інтенсивного розвитку малого підприємництва, усунення перешкод, що стримують його подальший розвиток, вирішення питань зайнятості. Пріоритетними сферами діяльності для розвитку малого підприємництва в місті стали: науково-технічна, інноваційна діяльність; участь у роботі з впорядкування нормативного регулювання підприємницької діяльності; участь у формуванні єдиної державної регуляторної політики у сфері підприємницької діяльності, досягнення оптимального регулювання підприємницької діяльності, запровадження процедури погодження проектів регуляторних актів і аналізу їх доцільності й ефективності; активізація фінансово-кредитної та інвестиційної підтримки малого підприємництва; матеріально-технічне та інфраструктурне забезпечення суб'єктів малого підприємництва; кадрове забезпечення малого підприємництва; сприяння створенню інфраструктури розвитку малого підприємництва; забезпечення діяльності міського Фонду підтримки підприємництва.

Реалізація Програми сприятиме формуванню та дотриманню суб'єктами підприємницької діяльності правових умов ринкової економіки, більш ефективному використанню трудових і виробничих ресурсів, впровадженню новітніх технологій і залученню інвестицій до пріоритетних сфер діяльності і на цій основі — збільшенню внеску малого під-

приємництва в економіку міста, зміцненню економічного потенціалу регіону; матиме позитивний вплив на вирішення проблеми зайнятості, формування внутрішнього ринку і, відповідно, зріст споживання і стабільні джерела існування.

Таким чином, внаслідок проведеного дослідження можна дійти до наступних висновків. Державна підтримка підприємницької діяльності громадян має стати окремим напрямом діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування, яка має бути визначена в регіональних програмах підтримки малого підприємництва. Державна підтримка громадян-підприємців повинна здійснюється за трьома основними напрямками: перший — ефективне та досконале правове забезпечення, другий — фінансово-кредитний і третій — організаційно-консультаційний. Вдосконалення нормативно-правової бази, переш за все, має передбачити законодавче закріплення шляхів реалізації фінансово-кредитного та організаційно-консультаційного напрямів державної підтримки громадян-підприємців із подальшим втіленням цих положень у регіональних програмах підтримки підприємницької діяльності громадян як суб'єктів малого підприємництва.

Фінансово-кредитний напрям реалізується за допомогою прямих і непрямих (опосередкованих) форм. Прямими формами виступають: дотації і гранти; відшкодування процентів або частини процентів за кредитами, отриманими на заснування власної справи; відшкодування частини кредиту; надання державних або банківських гарантій, надання поворотної допомоги або довгострокових, по-можливості, безвідсоткових кредитів. До непрямих форми належать: переведення державою на себе державних або банківських гарантій: надання пільг за податками (збереження спрощеної системи оподаткування); надання податкових знижок або зменшення розмірів штрафу, відсотків або інших санкцій, передбачених спеціальними законами; продаж нерухомого державного або комунального майна за ціною нижче ринкової, відстрочка або розстрочка сплати податків.

Організаційний напрям реалізується за допомогою розгалуженої інфраструктури розвитку малого підприємництва, що сприятиме інформаційному та консультаційному обслуговуванню громадян-підприємців завдяки існуванню розширеної мережі організацій, чия діяльність спрямована на задоволення потреб підприємців, включаючи організацію державної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації громадян-підприємців, залучення їх до виконання науково-технічних і соціально-економічних програм, здійснення поставок продукції (робіт, послуг) для державних і регіональних потреб.

Список використаної літератури

1. Варналій З. С. Мале підприємництво: основи теорії і практики / З. С. Варналій // Перша Українська електронна бібліотека підручників [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://pidruchniki.com.ua/12920522/ekonomika/tehnologiya_zasnuvannya_vlasnoyi_spravi.
2. Ляшенко В. И. Механизм регулирования развития малого предпринимательства в Украине : монография / В. И. Ляшенко, Е. Г. Кошелева, А. Ф. Толмачева. — Донецк : ООО «Юго-Восток, Лтд», 2008. — 495 с.
3. Некрасова Т. В. Надання державної допомоги суб'єктам господарювання: сучасний стан і перспективи правового регулювання : монографія / Т. В. Некрасова ; НАН України, Ін-т економіко-правових досліджень. — Донецьк : Вид-во «Ноулідж» (Донецьке відділення), 2010. — 216 с.
4. Труш І. В. Господарсько-правове забезпечення державної підтримки малого підприємництва : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.04 / І. В. Труш ; Ін-т екон.-прав. дослідж. НАН України. — Донецьк, 2005. — 19 с.
5. Про державну підтримку малого підприємництва : Закон України від 19.10.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2000. — № 51–52. — Ст. 447.
6. Інформація про виконання в Україні заходів регіональних програм розвитку малого підприємництва за 2009–2010 роки [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://me.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=157765&cat_id=34755.

7. Про національну програму сприяння малого підприємництва : Закон України від 21.12.2000 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 7. — Ст. 35.

8. О развитии малого и среднего предпринимательства в Российской Федерации : Федеральный Закон от 24.07.2007 г. [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://base.garant.ru/12154854/>.

9. О государственной поддержке малого предпринимательства в Республике Беларусь : Закон Республики Беларусь от 16.10.1996 г. [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://www.levonevski.net/pravo/razdel2/num5/2d546.html>.

10. Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України : затвердж. Указом Президента України від 31.05.2011 р. № 634/2011 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

11. Рішення Горлівської міської Ради від 24.12.2010 р. № VI/ 2–15 «Про Програму підтримки малого підприємництва в місті Горлівка на 2011–2012 роки» [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Горлівської міської Ради. — Режим доступу : <http://gorlovka.dn.ua>.

Надійшла до редакції 21.09.2011 р.

УДК 351.711

О. В. Ашихміна,

*здобувач,
Інститут економіко-правових
досліджень НАН України,
м. Донецьк*

ДОГОВІР УПРАВЛІННЯ КОМУНАЛЬНИМ МАЙНОМ

Важливим завданням органів місцевого самоврядування на шляху створення та розвитку власної матеріально-фінансової бази є ефективне управління комунальною власністю та залучення її в господарський обіг. Як засіб реалізації цього завдання все більше значення набуває конструкція довірчого управління майном, у тому числі у сфері використання комунального майна. Так, зарубіжний досвід свідчить про те, що в разі неможливості або нецільності передачі комунального майна в оперативне управління, господарське відання або оренду, органи місцевого самоврядування використовують

інші правові засоби, серед яких провідну роль відіграє договір управління. Можливості вітчизняного законодавства в цій частині є доволі обмеженими, що не сприяє ефективному використанню об'єктів права комунальної власності. Крім того, вказане питання не отримало належного рівня висвітлення в сучасних наукових дослідженнях, що обумовлює необхідність підготовки даної роботи.

У цілому, сутність договору управління майном розглядалася в дослідженнях З. Беневоленської [1], І. Венедіктової [2], В. Кузнецової [3], Р. Майданика [4] та інших відомих вчених. Так, З. Беневоленська

© О. В. Ашихміна, 2011